

Екологічна етика

Лекція 9

Холістична етика – світло в
кінці тунелю

Основні тези

- 1) Глобальні загрози
- 2) Глобалізація
- 3) Холістичний спосіб мислення
- 4) Спільносвіт
- 5) Як зробити світ з людьми кращим, ніж він був без людей?

Катастрофа у Мексиканській затоці

Катастрофа у Мексиканській затоці

Співчуття коштує \$25 тис.

2012

Ядерний вибух

Johan JK

Алесь Адамович «Последняя пастораль»

Вірш американської ліричної поетеси *Сари Тісдейл*, наведений у оповіданні *Рея Бредбері* «Будет ласковый дождь»

- Будет ласковый дождь, будет запах земли.
- Щебет юрких стрижей от зари до зари,
- И ночные рулады лягушек в прудах.
- И цветение слив в белопенных садах;
- Огнегрудый комочек слетит на забор,
- И малиновки трель выткет звонкий узор.
- И никто, и никто не вспомянет войну
- Пережито-забыто, ворошить ни к чему
- И ни птица, ни ива слезы не прольёт,
- Если сгинет с Земли человеческий род
- И весна... и Весна встретит новый рассвет
- Не заметив, что нас уже нет.

Виверження вулкана

Довга зима

Загибель значної частини біосфери

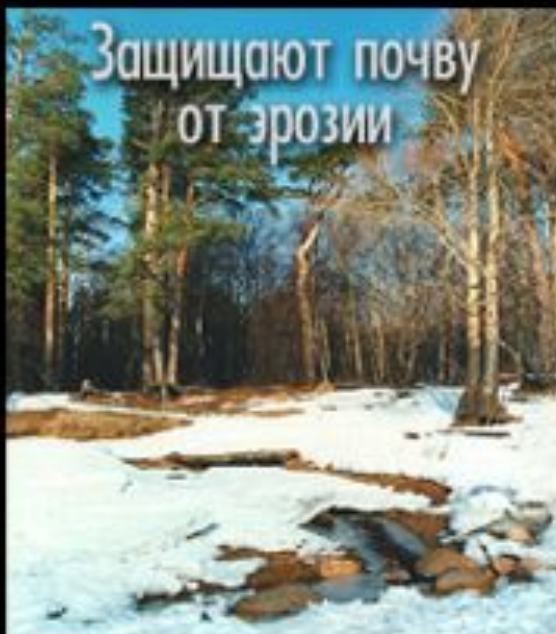

РОЛЬ ЛЕСОВ В ПРИРОДЕ

Регулируют газовый
состав атмосферы

Защищают почву
от эрозии

Смягчают климат и
регулируют влагооборот

Депонируют CO₂

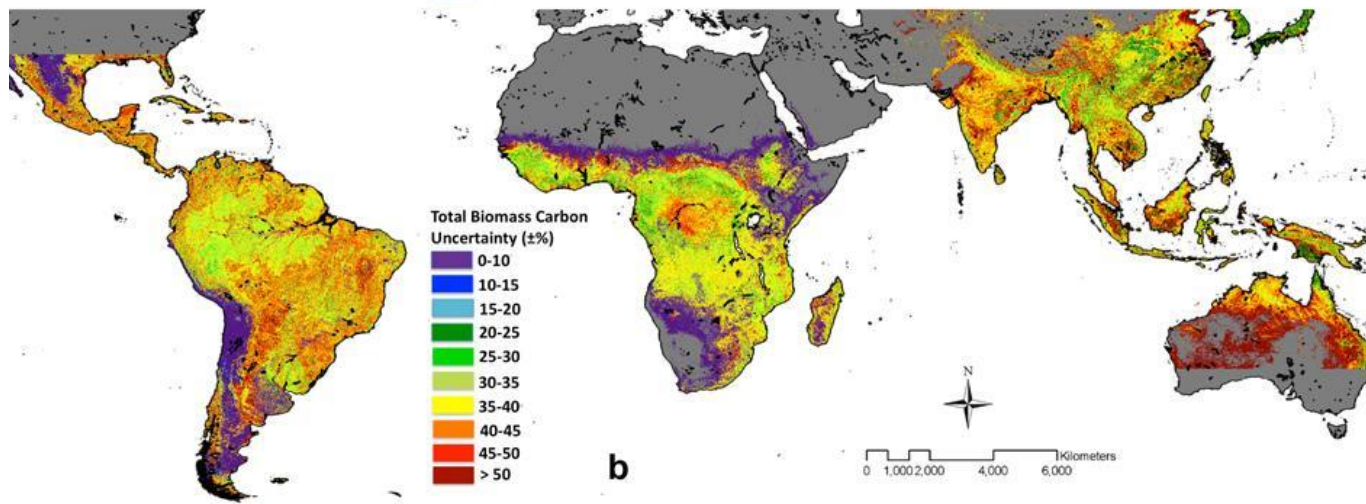
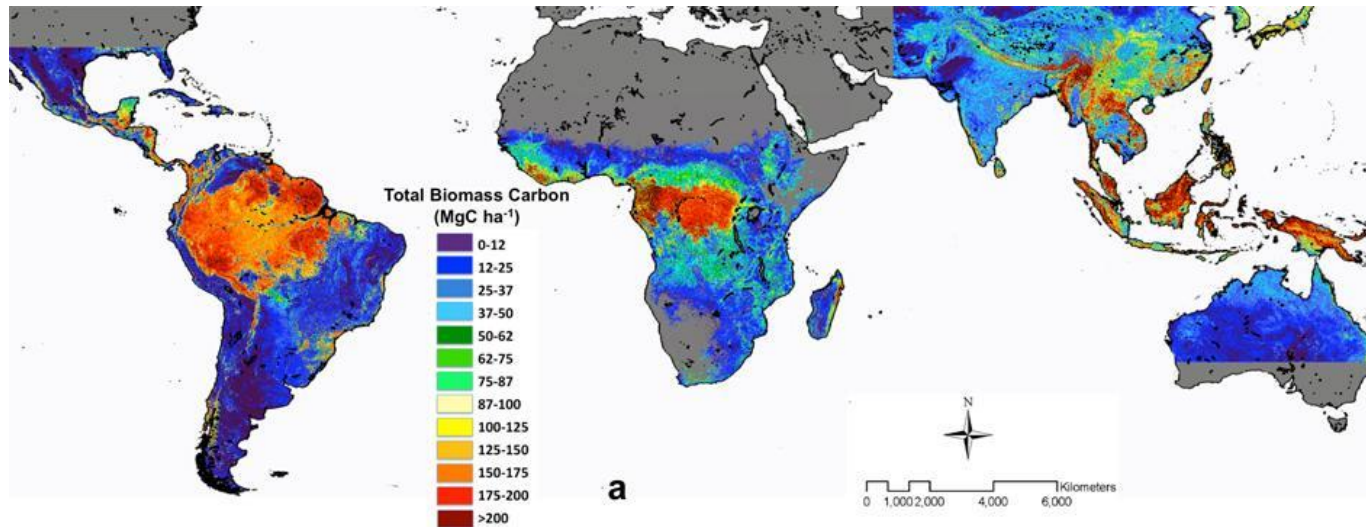

Депонування лісами CO₂

Забезпечують дощі тут, над собою

В общей сложности "работа" городских деревьев США по снижению загрязнения воздушной среды оценивается в 4 миллиарда долларов, а депонирование выброшенного в атмосферу углерода - 14 миллиардов.

Знеліснення

MedUniver.com

Знеліснення викликає ерозію грунту

Знеліснення викликає перегрів грунту, повітря і танення льодовикових шапок (Кіліманджаро)

Россия заплатит \$50 млн острову Науру за признание Южной Осетии и Абхазии

- Республика Науру - карликовое государство на одноименном коралловом острове в Тихом океане с населением 14 тыс. человек. Науру является самой маленькой республикой в мире и единственным государством без официальной столицы.

Науру. Екосистему знищено.

Острів Паски. Ліси знищено.

Наслідки знеліснення

Наслідки знеліснення

Дитячий голод в Африці

За гуманітаркою

Етнічний характер (чим більше стріл у запасі, тим краще)

Чому голодують ?

- Кількість населення перевищила екологічну ємність території.
- **Ресурси знищені.** Щоб вони відновились, необхідно зняти антропогенний прес

Среди городского населения стран Африки южнее Сахары наблюдается быстрый рост уровня ожирения и избыточного веса.

Неетичні до себе – і до них

Біосфера на всіх одна

Перший закон Коммонера

- Все пов'язано з усім

Глобаліза́ція

- (англ. *globalization*) — перетворення певного явища на світове, планетарне, те, яке стосується усієї Землі
- процес всесвітньої економічної, політичної та культурної інтеграції та уніфікації
- Основними наслідками цього процесу є розподіл праці, міграція в масштабах усієї планети капіталу, людських та виробничих ресурсів, стандартизація законодавства, економічних та технічних процесів, а також зближення культур різних країн

Глобалізація (+)

- Процес розповсюдження інформаційних технологій, продуктів і систем у всьому світі, що несе за собою економічну і культурну інтеграцію.
- Початок розвитку глобального інформаційного суспільства
- (Суспільство, де більше 50% валового продукту складають інформаційні послуги)

Глобалізація (+)

- Сприймавши екологічні обмеження
- глобальне інформаційне суспільство стане
- суспільством сталого розвитку

Глобалізація (+): взаємодітримка

Глобалізація (+): взаємодопомога

- Щодо вивчення процесів і явищ в багатьох науках можна виокремити два основні підходи: **холістичний і мерологічний.**
- **Мерологічний підхід** (від грецького meros – частина, міра) -- істотно домінує в науці ще з часів Ісака Ньютона (він відомий також як “редукціонізм”). Ще й зараз багато хто із учених вважає, що для того, щоб пізнати складний об’єкт, його необхідно “розібрати” на складові і дослідити їхні особливості.

- Однією з ознак сучасності є **холістичний** (від грецького **holos**– **цілий, цілісний**), тобто як до цілісної системи, підхід до етнічних і цивілізаційних систем.
- Простіше кажучи, народ, суспільство, цивілізацію розглядають як певний організм, ізоморфний по відношенню до індивіда (особистості).
- **Ізоморфний** – значить подібний у структурному і функціональному відношеннях.

Наскільки етично народжувати таку вагу, знищуючи ресурси?

“Найжирніші” країни світу: США, Індія, Китай, РФ і... Африка!

Індія

Людство починає усвідомлювати,
що йому треба “схуднути”

- Антропоцентризм привів нас до грані екологічної катастрофи.
- Потрібен перехід до етики “спільності” (Клаус Міхаель Маєр-Абіх, “Повстання на захист природи”)

- Видатний німецький філософ, представник екологічної етики, **Клаус Міхаель Маєр-Абіх** вважає, що шляхи повороту **уже знайдено**:
- „провідною ідеєю, з якої починається поворот, є та, що інші живі істоти існують у світі не тільки **задля** нас, а й **разом** із нами.
- ...Ми зможемо вийти з кризи, тільки усвідомивши себе синами та доньками землі в природній спільноті і сприйнявши позалюдську природу як наш **природний спільносвіт (Mitwelt)**” .

СПІЛЬНОСВІТ

Каліфорнійська ворона

Як же перейти всім нам до такого усвідомлення і відповідно до здійснення нової (екоцентристської) політики?

- „Як відомо, загибеллю скверу під своїми вікнами люди переймаються значно більше, ніж загибеллю амазонських джунглів чи вимиранням **невідомих нам видів**.
- Спостерігаючи за загибеллю скверу під вікнами, ми **бачимо**, як гине наше довкілля.

...і починаємо діяти

Загибель амазонських джунглів

- Нас зачіпає лише таке - **практичне, емоційно-чуттєве знання**, - а не теоретичне.

- **Плекання відчуттів**

є найважливішою передумовою нової екологічної політики.

Сьогодні саме це є **найважливішим суспільним завданням...**

Це означає, що треба навчитися **спілкуватися з тваринами, рослинами, ландшафтами та з природними стихіями**

Висновки

- 1) Основні глобальні загрози: забруднення середовища, зміни клімату та ін. – могли б ліквідуватись впливом лісів.
-
- **Таким чином, знищення лісів є найголовнішою глобальною загрозою.**
- Знищення лісів обумовлене зростаючою чисельністю людства.

- 2) Глобалізація – процес перетворення будь-якого явища на світове, планетарне.
- 3) Холістичний спосіб мислення – це підхід до природи і суспільства як до цілісної системи.
- 4) “Ми зможемо вийти з кризи, ...сприйнявши позалюдську природу як наш **природний спільносвіт (Mitwelt)**”.
- Для цього треба навчитися **спілкуватися** з тваринами, рослинами, ландшафтами та з природними стихіями.

•5) Як це зробити?

•Як зробити світ з
людьми кращим, ніж він
був без людей?